



עריכת ברית מילה
לתינוקות ומבוגרים
בחדרי ניתוח
בארץ ובעולם

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשיות

בהר - בחקתי תשפ"ג

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

פרשת בהר

וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו... וחי אחיך עמך. (כה לה) הדא הוא דכתיב גומל נפשו איש חסד (משלי יא) ועוכר שארו אכזרי אמר רבי אלכסנדר ז'ה שמגעת לו שמחה ואינו מדביק את קרוביו עמו משום עניות אמר רבי נחמן כתיב (דברים טו) כי בגלל הדבר הזה גלגל הוא שחוזר בעולם לפיכך משה מזהיר את ישראל וכי ימוך אחיך: (ויקרא רבה פרשה לד) ויש להוסיף כאן מה שכתב היעב"ץ בספר מגדל עוז (נחל השלושה עשר אות י"ז) וזה לשונו צריך שלא לשכוח להזמין עניים אל הלחם (בסעודת הברית) שלא לתת מקום למקטרג, כי אין מצוה להאכיל עשירים, ואפילו אברהם אבינו נתנסה בעקדה מחמת שעשה משתה גדול ביום המילה לגדולי הדור ולא היו מצוים לו עניים, לפיכך היה לו להקריב קרבן, ושכיחי וקיימי עניים, ופשיטא שחוב גדול להקדימן לכל אדם, ואין קרבן חביב להקדוש ברוך הוא מזה, והמעלים עיניו מהם מתחייב בנפשו ומערבב שמחתו... לכן צריך להתאמץ בזה כל איש לפי יכלתו:

ויש לבאר לפי זה, דלכאורה מה הראיה שמקים מצות מילה בדחילו ורחימו אפשר לבבו לב אכזר כעורב ואין בו מידת רחמנות ולא איכפת לן בצערן של אחרים כלל, אמנם יען שעושה סעודה ונותן מלחמו לדל ומרחם על העני ליתן לחם ומזון לשמח את לבבו ולהחזיקו במתן דמים בכל אשר ברכו ה', מראה לבבו נאמן ורחמן במצות ה' ועם כל זה מקיים מצות מילה בבנו אז מוכח שעשה כן לשם שמים:

ועשיתם את חקתי ואת משפטי תשמרו ועשיתם אתם וישבתם על הארץ לבטח. (כה יח) יובן בסייעתא דשמיא לפרש כי ידוע מה שכתב הרב עוללות אפרים ז"ל, שמצד המילה יהיו ישראל קדושים ויקנו יראת שמים עיין שם,

הברית חותמת על היהדות

כי לי בני ישראל עבדים... ה' רוצה את עמו ישראל לעבדיו לו. ופירשו בספרים הקדושים שהברית הוא חותם מיוחד הטבוע בבני ישראל להכיר שהם עבדיו.

בהקשר לכך התרחש לפני שנים סיפור מעניין על יהודי מעל גיל 60 שנתעורר לחקור לגבי כשרות ברית מילה שעבר בילדותו.

הוא נולד להורים ניצולי שואה אחרי המלחמה ותלאות המלחמה ובפרט שרדפו כל כך יהודים דווקא (והיו בודקים לפי ברית מילה) הטביעו בהם פחד נורא להתראות עם יהדותם, וכשבנם נולד בשעה טובה ומוצלחת הם מאד השתוקקו כמו היהודים בכל הדורות לעשות לו ברית מילה! מצד שני תקף אותם פחד של יהודים נרדפים בשל דתם!

בלית ברירה העדיפו לפנות לרופא (גוי) וביצעו את ברית המילה לחצאין בהאמינם שקיימו את המצווה, כמובן לא הבינו שהברית לא היה כשר כדת וכדין!

וברוך ה' זכה לעשות את הברית כהלכה עם הברכה המרגשת להכנס בבריתו של אברהם אבינו, שנאמרה בהתלהבות ובשמחה שסוף סוף הפך ליהודי כשר בשלימות חתום בחותם היהודי שהוא עבד להקדוש ברוך הוא.

בברכה

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

וידוע מה שכתב עוד הרב הנזכר שהמילה נקראת חק על דרך מה שאומרים, וחק בשארו שם. גם ידוע מה שאמרו בזה הקדוש (בראשית ח"א צג): שעל ידי המילה אתכנעו שנאיהון דישראל... וזה שאמר, ועשיתם את חקתי. היא המילה שנקראת חק, ואז על ידי זה תזכו לשמור משפטי שיהיה לכם קדושה ויראת שמים, בכריתת הערלה מכם, וזהו ואת משפטי תשמרו ועשיתם אותם. וגם עוד, על ידי זכות המילה אז, וישבתם על הארץ לבטח. שלא יוכלו שונאיכם להרע לכם, כי המילה אתכנעו שנאיהון של ישראל ולא יוכלו ללחום אתכם ודו"ק, ובה יובן בסיעתא דשמיא, אם תחנה עלי מחנה בזאת אני בוטח. כי ידוע (שמות רבה כג) שהמילה נקראת זאת: (מלאך הברית)

כי עבדי הם... כי לי בני ישראל עבדים... (כה מב-נה) בטעמי המצוות לר"מ ריקנטי הביא טעם לברית מילה, וזה לשונו, טעם מצוה זו, כי הבדיל ה' את ישראל לחלקו, וחתמם באות ברית קדש להכיר שהם עבדיו. וכמו שהם מובדלין בנפשותם, כן יהיו מובדלים בגופם, וכמו שביד האדם להשלים גופו, כך בידו להשלים נפשו. וז"ל המהר"ל (בספר גור אריה פרק ט"ו פסוק כ"ב) כי הברית הוא חותמו של האדם שהוא עבד לו. וכן כתב החזקוני על הפסוק, (בראשית יז) והיה לאות ברית. בדבר זה יהיו נכרים עבדי:

פרשת בחקתי

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו. (כו ג) בחקתי כתיב, אחד, (כאילו כתוב בחק אחד) ואת מצותי. מצוה אחת דהיינו המילה, (מצותי היינו מצווה אחת) וזהו תשמרו. אותיות תרשמו, מן בחקתי תחקקו לחוק בבשרכן המילה, ואת מצותי. אותיות ואתם צייתי, אם תשמרו מצותי אתם צייתי חבורה של: (חתן דמים)

בחקותי תלכו. שיהיה ההילוך באמצעות התורה, גם בחקותי. ממש שתי בריתות שיש לכל איש ישראל תמיד מילה ותפילין מילה ושבט לזכור בהם תמיד שלא להיות נפרד מהם, והשכר על זה והתהלכתי בתוכם. כמו שהאדם מתחזק שלא להיות נפרד מהשם יתברך וחקותיו לשתף שם שמים בכל תהלוכותיו כנ"ל בחקותי תלכו. כמו כן כביכול הקדוש ברוך הוא מצמצם קדושתו להיות מתהלך בתוכנו, וזה אמרם זכרונם לברכה, עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו היינו בלי פירוד והשתנות כלל: (שפת אמת)

אם בחקתי תלכו. (כו ג) ...או יאמר על דרך אומרם במסכת שבת האי מאן דאתיליד במזל מאדים אושיד דמא אמר רבי אשי או אומנא או גנבא או טבחא או מוהלא, עד כאן, והוא אומרם אם בחקותי תלכו. שהם חוקות השמים שהם המזלות, ואת מצותי תשמרו שהם שחיטה מילה, בזה אתם עושים מה שמראה במזלות בדבר מצוה, והוא אומרם ועשיתם אותם: (אור החיים)

והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשובע וישבתם לבטח בארצכם. (כו ה) ידוע בשם חז"ל ששם שדי רמוז באדם דהיינו שהנחרים דוגמת השין והזרוע דוגמת הדלת וכדי להשלים שדי מלים את האדם ומגלים העטרה שהוא בסוד היו"ד דשדי ונמצא על ידי המילה משתלם שם שדי אבל קודם המילה לא היה נגלה בו כי אם ב' אותיות, גם כתבנו בשם הרב עוללות אפרים ז"ל שבזכות המילה נזכה לרבוני הבנים גם כתבנו בשם הרב הנזכר שבזכות המילה נזכה לשובע ולפרנסה, גם כתבנו שבזכות המילה אתכנעו שנאיהון, ובה יובן והשיג לכם דיש. אותיות שדי את בציר. רמז למילה שבוצר וכורת הערלה ואז מגלה היו"ד ובה משתלם שם שדי ובציר היא מצות המילה ישיג לכם את זרע. שבזכות המילה ירבה זרעכם וכמ"ש (הושע ב) והיה כחול זרעך. גם בזכות המילה אז ואכלתם לחמכם לשובע. שתזכו לשבע ולפרנסה גם בזכות המילה כנענים שונאיכם ואז וישבתם לבטח בארצכם ודו"ק: (מלאך הברית)

והבאתי עליכם חרב נוקמת נקם בריתי. (כו כה) אמר רבי שמעון, לית לך מלה בעלמא דקודשא בריך הוא קני לה כמו חובא דברית, כמה דאת אמר חרב נוקמת נקם ברית: (זוהר הקדוש חלק א סו):

חרב נוקמת נקם בריתי. בזהו הקדוש (חלק ב רסו). היכלא חמשה היכלא דא איהו היכלא דאקרי שאול לקבל ההוא שמא דאקרי ערל... ותחות אלין רוחין קיימין כל אינון דאקרי ערלה, זמורי ערלה, ענפי ערלה, ועילא מנהון חד ממנא דאקרי גור דיניא, והאי איהו קיימא על כל אינון דלא נטרי שני ערלה דאילנא, ועל כל אינון דמעכבי את קיימא לברייהו ועל דא בעא חויא לקטלא לבריה דמשה עד דגזרת ליה צפורה דכתיב (שמות ד) ותקח צפורה צר ותכרות את ערלת בנה וגו'. הרי כי על האבות וגם לרבות ראשי העם יעבור כוס לפי שגרמו איחור קיום מצות המילה והמוהלים שהם בערים הסמוכים שנקראו לבא לברית אף עליהם הם דנים כי חשבו מחשבות און להפטר איבעית אימא משום יקרא על רגעי ארץ בהבל הבלים ואיבעית אימא משום חשש דמים כי הדמים מודיעים וחיישי למעיהו בשביל שכר העגלה והוצאות הדרך כי רבו ואיבעית אימא שלא לעזוב את בתייהם ואת רכושם ולכל הני פיטומי מילין קרו להו אונס ובפיהם ירצו לומר אונס רחמנא פטריה, אוי להם ואוי לנפשותם שלא פחדו ולא חלו מחרב נוקמת נקם ברית ועל צור ישראל לא יושיענו ה' יכין את לבבם אליו לעובדו בשלם שבפנים: (זכר דוד)

להפרכם את בריתי וגו' אף אני אעשה וגו'. (כו טו) רמז שלא גלו ישראל ולא נתקיימו בהם התוכחות עד שחללו ברית המילה, כתיב כאן להפרכם את בריתי. וכתיב להלן את בריתי הפר. וכן ארז"ל במדרש (מנחות כג): בפסוק מה לידידי בביתי. ומסיק שם היה לך לזכור ברית המילה והשיב הקדוש ברוך הוא לאברהם ובשר קודש יעברו מעליך. לפיכך הזכיר אצל הגאולה שיזכיר לישראל זכות ברית המילה, שנאמר וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור. לפי ששלושה דברים נקראו ברית. א התורה שנאמר

(שמות לד) כי על פי הדברים האלה כרתי איתך ברית. ב המילה שנאמר (בראשית יז) זאת בריתי אשר תשמרו. ג היסורין שנאמר (בפרשת כי תבוא) אלה דברי הברית. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ה.) נאמרה ברית במלח וביסורין, מה המלח ממתיק הבשר כך היסורין ממרקין, וראוי לייחס ברית המילה לאברהם שהיה ראש לנימולים, וברית התורה ליעקב שהיה יושב אוהלים ועוסק בתורה, וברית היסורין ליצחק שהיה סומא וכלוא בבית והסומא חשוב כמת ועוד שנעקד על גבי המזבח, כי היסורין הם במקום הקרבן שהאדם מקריב חלב ודמו כליל לה', ומטעם זה נזכרו האבות למפרע כסדר מדריגת ג' בריתות אלו, כי התורה גדולה מכולם, שהרי גם המילה בכללה, היסורין גדולים מן המילה שזה באחד מאבריו וזה בכל גופו כמו שפירש רש"י על הפסוק אחר הדברים האלה וגומר. באחד מאבריך אתה מתפאר כולי, לכך הזכירם כסדר מעלתם: (עוללות אפרים)

ואם תלכו עמי קרי. (כו כא) הה"ק מסאכאטשוב זי"ע היה פעם אחת על ברית מילה בשבת קודש, והתחיל לדבר מענין מכשירי מילה דוחה, ואמר שעיקר הוא הכנה למצוה, כי על הפסוק אם תלכו עמי קרי. פרש"י ז"ל בדרך ארעי, נראה מזה אף שעושה המצוה אך אינו בהכנה רק בדרך ארעי ועל ידי זה חס ושלום בא התוכחה ר"ל: (שיח שרפי קודש)

או אז יכנע לבבם הערל. (כו מא) גרסינן במדרש, בזכות שבת ומילה הקדוש ברוך הוא מוחל עונותיהן של ישראל וגואל אותן מבין האומות, שנאמר או אז יכנע לבבם הערל. או מניינו שבעה, רמז לשבת שהוא לשבעת הימים. אז מניינו שמונה, רמז למילה שהוא לשמיני. ואם ישראל מקיימין מצות שבת ומילה יכנע לבבם הערל, ואז ירצו את עונם מדינה של גיהנם, דכתיב כל עבדי המלך אשר בשער המלך יודעים אשר כל איש ואשה אשר יבא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא אחת דתו להמית לבד מאשר יושיט לו המלך את שרביט הזהב וחיה. ראשי אותיות מילה. רצה לומר כל הגויים אחת דתם לגיהנם, שהוא המות האמיתי, לבד מישראל שהם נימולין והם עבדיו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם. הרי שהאנשים ניצולין בזכות המילה. ואף נשי ישראל בכלל ההצלה, דכתיב את שרביט הזהב וחיה. ראשי אותיות אשה. ולפיכך אנו אומרים בברכת המילה, על כן בשכר זאת, אל חי חלקנו צורנו, צוה להציל ידידות זרע קדש שארנו משחת, למען בריתו אשר שם בבשרינו, וכתוב גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור אין מים בו, שהוא גיהנם, ומצינו במדרש שאברהם אבינו עליו השלום עומד בפתחה של גיהנם ואינו מניח להכנס שם כל מי שהוא נימול: (מנורת המאור פרק ו)

ולפי זה יש לבאר הפסוק (תהלים קיט) **רחוק מרשעים ישועה כי חקיך לא דרשו.** שלרשעים אין ישועות כי לא דורשים את חקי ה', והיינו המצוות שהם בגדר חק וכברית מילה:

וזכרתי את בריתי יעקוב. (כו מב) דו"ז הרב מפילץ ז"ל כותב, ברש"י שיעקב נטל את וא"ו משמו של אליהו ז"ל ערבון שיבא ויבשר גאולת בניו, וכי בלי משכון ח"ו לא היה מקיים הבטחתו, משמע שהכוונה במקום שיש ח"ו ישראל מקולקלין שיהיה קשה לאליהו ז"ל הריח רע (כדאיתא במדרשות) כשהקדוש ברוך הוא אמר לאליהו ז"ל שיהיה מלאך הברית ויבא על כל ברית מילה אמר שקשה לו לכנוס כשיהיה שם ח"ו בני עוונות והבטיח לו הקדוש ברוך הוא שימחול לכל המתאספים להברית מילה, שם זכות מצוה הגדולה מברית קודש מסייע למחול מה שאין כן בעת שיבא לבשר: (ליקוטי יהודה)

ימי ההילולא של צדיקים בשבוע זה

הגאון ר' יחזקאל לנדאו (הנדוע ביהודה) זצ"ל	יום שני י"ז אייר
הרה"ק ר' משה חיים אפרים מסדליקוב (דגל מחנה אפרים) זי"ע	
הרה"ק ר' מרדכי (בהרה"ק ר' יוחנן) מראחמיסטריווקא זי"ע	
התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי	יום שלישי י"ח אייר
רבינו משה איסרליש (רמ"א) זצ"ל	
רבינו מאיר מרוטנבורג (מהר"ם מרוטנבורג) זצ"ל	יום רביעי י"ט אייר
הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע	
הרה"ק ר' מרדכי מטשערנוביל (בהרה"ק המאור עיניים) זי"ע	יום חמישי כ' אייר
הגאון הרב מאיר ברנסדורפר (מדייני העדה החרדית בירושלים) זצ"ל	
הגאון הרב שלמה אליעזר אלפנדרי זי"ע	שבת קודש כ"ב אייר

עובדות וסיפורי צדיקים מבעלי ההילולא

הבעל שם טוב סנדק ובעל דגל מחנה אפרים מוהל

בשבת פרשת בלק תקמ"א ראיתי שהיה תינוק למול, ונתן אביו ז' זלחה"ה התינוק שאני אהיה חותך בשר ערלתו וכה עשיתי, והוא (הבעל שם טוב) ישב על כסא של אליהו זכור לטוב: (דגל מחנה אפרים)

בשולחן ערוך יורה דעה סימן רסה: נוהגים לעשות סעודה ביום המילה, הגה, (רמ"א) ונהגו לקחת מנין לסעודת מילה, ומקרי סעודת מצוה. וכל מי שאינו אוכל בסעודת מילה, הוי כמנודה לשמים. ודוקא שנמצאו שם בני אדם מהוגנים, אבל אם נמצאו בני אדם שאינם מהוגנים, אין צריך לאכול שם. עוד נהגו לעשות סעודה ומשתה בליל שבת לאחר שגולד זכר נכנסים אצל התינוק לטעום שם, והוא גם כן סעודת מצוה:

הסנדק סגולה לעשירות

הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל ראש ישיבת מיר היה נודע כמחזיק תלמידי חכמים לבד מה שדאג לבני הישיבה וכך היה דרכו כל אברך בעל כשרון שפגש שיכול לגדול להיות תלמיד חכם לקח את הוצאת מזונותיו על כתפיו כדי שיוכל ללמוד בלא הפרעות, ובגלל כן היה הגאון רבי אליעזר יהודה מחזר אחרי כיבוד הסנדקאות ומשתדל לכך מאד אף אם היה בא לו בטרחות גדולות, כי כתב הרמ"א דכל סנדק הוי כמקטיר קטורת ואמרין גבי קטורת חדשים לקטורת מפני שהיא מעשרת והוא הרי היה צריך להרבה כסף למען מטרותיו, בזקנותו כשכבר היה קשה לו לנסוע לסנדקאות שטח את ספיקו לפני הגאון רבי יצחק זאב מבריסק זצ"ל דהנה כתב בביאור הגר"א ולעולם לא ראינו סנדק שמתעשר ולכן שאל הגר"א כי אם אכן הסנדקאות מעשיר אז צריך הוא להתאמץ ולנסוע לכיבוד זה גם למרחקים משום מסירת נפש על לימוד התורה שבזה יוכל להחזיק את הת"ח ללמוד אולם אם כדברי הגר"א אינו צריך לטרוח כל כך להיות סנדק בברית, השיב לו הגר"א שצ"ק של הרמ"א הוא גם כן טוב, כלומר אם הרמ"א כתב שסנדקאות מעשיר הרי שהוא ערב להעשיר את הסנדק ואף שהגר"א חולק עליו מכל מקום הבטחתו של הרמ"א גם כן טוב, ולכן כדאי לנסוע ולטרוח במצוה זו כדי שהרמ"א ימליץ עליו שיזכה לעשירות, אגב יש לציין שהרה"ק בעל הלב שמחה מגור זי"ע אמר דהא שסנדקאות מסוגלת לעשירות היינו רק אם מקבל גם את העמידה לברכות שהיא גמר וסיום הסנדקאות: (מפי ספרים וסופרים)

ללמוד מילה כי אביו מוהל

הגיד הרב הקדוש מו"ה רבי מרדכי מטשערנוביל זי"ע להרב הקדוש מו"ה רבי שמעלקא מלוי יצחק סאסוב זי"ע שיתחיל ללמוד את עצמו להיות מוהל לאשר הוא בנו של מרן הגאון הקדוש הרבי ר' משה ליב זי"ע אשר היה דרכו בקודש ליסע כמה פרסאות לברית מילה ועל כן ילך בעקבי אביו: (בית שלמה)

מלוקט מהזוהר הקדוש בעיני מילה:

בההוא זמנא דמתכנשי עמא קדישא לאעברא ההוא ערלה מקמי ברית, קודשא בריך הוא כניש כל פמליא דיליה, ואתגלי ודאי לאעברא לההוא ערלה לעילא מקמי ברית קיימא קדישא, דהא כל עובדין דישראל עבדין לתתא, מתערי עובדא לעילא, ובההוא זמנא אתדחיא ההוא ערלה מכל עמא קדישא לעילא.

אמר רבי אבא, בזמנא דבר נש אסיק בריה לאעליה להאי ברית, קרי קב"ה לפמליא דיליה ואמר, תמו מאי בריה עבדית בעלמא.

ביה שעתא (בזמן הברית) אזדמן אליהו, וטאס עלמא בדי טאסין ואזדמן תמן, ועל דא תנינן דבעי בר נש לתקנא כרסייא אחרא ליקרא דיליה, ויימא דא כרסייא דאליהו, ואי לאו לא שרי תמן והוא סליק ואסהיד קמי קודש אברך הוא.

רבי אבא היה בכפר טרשא ובקשו ממנו להשאר עוד יום לברית שיתקיים למחרת, וכך אמרו לו: דתחמון למחר אנפוי דמריה דקיימא... וגזר קיימא דברי דאתייליד לי, למחר ליהוי הלולא דיליה, אמר רבי אבא, האי בעותא דמצוה איהו, ולמחמי אפי שכינתא נתיב, אוריכו כל ההוא יומא.

בההוא ליליא כנש ההוא גברא כל אינון רחמיו, וכל ההוא ליליא אשתדלו באורייתא, ולא הוה מאן דנייס, אמר להו ההוא גברא, במטו מנייכו כל חד וחד לימא מלה חדתא דאורייתא.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

בעת שמחה בעת בקשה כשצריך ישועה

היו שותפים במצוות המילה

ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים

שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,

עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח

ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלציקם, אמן.

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם ברית אבות